

MÉHES KÁROLY

A nagybetűs

(Részlet egy készülő regényből)

A Vagongyárban minden és mindenki új volt körülöttem.

Most nem úgy volt, mint Pannonhalmán az első napokban, ahová megérkezett negyven fiú az ország negyven pontjáról, senki sem ismert senkit, és megkezdődött a lassú összecsiszolódás.

Nem, itt már mindenki ismerte a többiekét, és rám tekintettek úgy, mint az új jövevényre, akit be kell avatni a vagongyári írott és főképp íratlan szabályokba, amennyiben ez utóbbi lehetőség.

Borosné székelt a hierarchia csúcsán, azonban ő szinte egész nap a szobájában tartózkodott, és ugyan egy nap kétszer végigvonult az irodák során, mint valami anyakirálynő, nem tudtam meg róla többet, mint legelső találkozásunkkor, amikor megjegyezhettem csikket elnyomó mozdulatát és az ujjait. Ez volt és lényegében maradt is Borosné.

Az igazi főnök Vadas Feri volt. Az első szobában ült, mellette Julika, a mindenés. Feri is folyton cigarettázott, vagy a szája szélén fityegett a Symphonia vagy az üveg hamutartó szélén. Mert közben le volt foglalva a keze, ugyanis Feri intézte a beérkező anyagokat, amiket kiadott fordítani, és természetesen neki kellett leadni a kész műveket, amit ő gyorsan átnézett, és afféle tanár bácsiként, piros ceruzával kijavított. Kissé görbedt háttal, rogyanós léptekkel caplatott át az irodákon, kezében gemkapoccsal összefogott papirokkal, szájában a bagóval. Annyit tudtam meg róla, hogy ötvenhatban csinált valamit, amit sokáig nem bocsátottak meg neki, de kibőjtölte a keserves éveket, és felkapaszkodott idáig. Am hiába tud három nyelven, németül, angolul és oroszul, sosem lehet belőle főnök, a semmilyen nyelvet nem beszélő Borosné utóda, Feri örökre megbízhatatlan marad, és ezt jól tudja, még halás is, hogy az elvtársak megbocsájtónak és kegyesnek bizonyultak vele.

Feri szigorú volt, ezt már metszően kék pillantása elárulta, de hamar kiderült, hogy szigora nagyon személyre szabott. A nőket szerette Feri, legalábbis sosem használta volna olyan hangot velük szemben, mint szerencsétlen Pityuval, aki mintegy fél éve került fel valamelyik üzemből. Egy pártfogója ajánlotta be Pityut, mondván, tud németül, mert még tanonc korában tán egy évet töltött részképzésen az NDK-ban. Egyrészt ez legalább tizenöt-husz éve kellett legyen, hiszen Pityu negyven felé járhatott, másrészt ha magára is szedett annak idején némi kocsma-németet, az bizonyosan nem volt elég ahhoz, hogy műszaki leírásokat ültessen át magyarra. Magyarra, ami ugyan Pityu anyanyelve volt, de műszerész-ként Pityu, sejtethető módon, kevésbé pallérozta fogalmazási készségét, elvégre arra számíthatott, hogy életét az üzemben tölti el, ott halad előre valamelyest a ranglétrán, de ekkora ugrásról, hogy a Műszaki Tájékoztatói Osztály szakfordítója lesz belőle, álmodni sem mert.

Feri úgy bánt ezzel a halk beszédű, szégyenlősen mosolygó Pityuval, mint egy ádáz prefektus az osztály leggyengébb tanulóival, akit nem csak végtelenül butának tart, de sunyi, istenverte kis dögnék is. Úgy viharzott át a termeken a Pityu által leadott gépelményeket lengetve, amik már alaposan ki voltak dekorálva pirossal, mintha valamiféle szamizdat iratokra lelt volna. A papírhalmot odavágta Pityu orra elé, fennhangon korholta, fenyegette, és sosem felejtette el azzal zárni a mondandóját, hogy Pityu már nem sokáig fogja itt rontani a levegőt, mehet vissza oda, ahonnan szalajtották, az üzembe. Borosné is rendre informálta Pityu hasznavehetetlenségéről, ám Borosné, tán részben Pityu iránti részvétől hajtva, részben Pityu pártfogójának személyére emlékeztetve, mindannyiszor leszerelte Ferit, és anyáskodva kérte, legyen tekintettel arra, hogy szegény Pityu még csak tanulja a szakmát, sosem fordított korábban, nem várhatunk tőle csodát.

Pityu a reggeli, majd délelőtti közös teázások, kávézások alkalmával úgy állt a fal mellett, bögréjét szorongatva, mint aki bármely pillanatban súlyos retorzióra számít, és bár tőlünk, közvetlen kollégáitól nem tart, ki tudja, Feri mikor ront be a szobába, és még ha nem is szól hozzá, elég, ha rávillantja hideg-kék szemét. Janó, akivel egy szobában ült, amúgy pártját fogta, de csak annyira, amennyire az ifjúsági filmekben a jószándékúan leereszkedő nagymenő szokta gyámolítani és fennhatósága alá vonni a számára valamiért szimpatikus féldebil elesettet.

Egyébként ennek megvolt az alapja, nevezetesen az, hogy akárcsak Janó, Pityu is a bencésekhez járt, úgyhogy én a pannonthalmi pedigrem-

mél óhatatlanul is hozzájuk csapódtam és alkottunk valamiféle laza, már-már frakciónak tetsző triumvirátust.

Janó számított a Műszaki Tájékoztató Osztály sztárjának. Mokány, kreolbőrű, szájából hatalmas fehér fogakat villantó férfi volt, aki tisztában volt státusával, értékével, és józan természetességgel fogadta az irányába megnyilvánuló megbecsülést. Janó ugyanis minden nyelven beszélt. Vagy legalábbis értett. Vagy legalábbis képes volt belőle fordítani. Alapvetően oroszos és németes volt, de ugyanúgy megbirkózott a portugállal, mint a hollanddal – csupán egyetlen nyelvet nem bírt a Janó, méghozzá az angolt. Ezért volt szükség rám és Anitára. Am mintha Janónak nem lenne elég a fene nagy nyelvtudósság, nevezetes volt még különös, mondhatni életvitelszerű képességéről: beszélt eszperantóul. Nem csak hogy beszélt, hanem feleségével együtt eszperantóul élték életüket, vagyis egymással kizárólag eszperantóul értekeztek, és otthon gyermekeikkel is eszperantóul társalogtak, vagyis ők egy tökéletes eszperantó családot alkottak.

Janó eltökélt és harcoss eszperantistaként gyakorlatilag bármit eszperantó-megvilágításba tudott helyezni, az élet legapróbb nüanszeit és a világot égető kérdéseket egyaránt, mindig azt a végkövetkeztetést vonva le: ha az emberiség felül szeretne kerekedni valamennyi gondján és baján, meg kellene tanulnia eszperantóul. Ez azért sem volt mindegy, mert Janó igenis a szívén viselte a világ, főképp a szocializmus ügyét. Féltette a Szovjetunió és az MSZMP vívmányait a nukleáris háborútól, rendre elemzéseket tartott a gonosz Reagan elnök ármánykodásairól, és semmi áron nem akarta még feltételezéseként sem megengedni, hogy a dél-koreai utasszállító gépet esetleg tényleg a szovjetek lőtték volna le. Janó a TASZSZ és az MTI híreinek ölelésében élt, és valójában csak azt az egy hiányosságot vélte felfedezni az adott rendszerben, hogy még itt, a szocialista táborban sem ismerték fel vezetőink, mennyivel jobb lenne, ha mindenki eszperantóul beszélne.

A bencés múlton túl Janó meglátta bennem a potenciális szövetségest. A mihez tartás végett hamar közölte velem, hogy a vallásos nevelés kevéssé fogott rajta, hiába, hogy annak idején, a hatvanas években a szülei még azt sem engedték, hogy kisdobossá, majd úttörővé avassák, mert karakán módon kijelentették: a gyerek vagy hittanra jár, vagy úttörő. A kettő együtt nem megy, és ők akkor a hittanra szavaztak. Talán ezt szerette volna Janó a későbbiekben kompenzálni, amikor eltökélt szocializmus-hívővé vált. Vagyis nem ideológiai alapú volt a szimpátiája, noha sem azt nem kérte rajtam számon, hiszek-e istenben bencés öregdiákként, sem azt, hogy a Magyar Népköztársaság rendes polgáraként osztom-e a szocializmusba vetett hitet. Janó engem az eszperantó eszméjének szeretett volna megnyerni, miután megbizonyosodott róla, hogy angolul és németül jól elboldogulok, és eleve azt hirdettem magamról, hogy az idegen nyelvek terén kívánok előrelépni. Ravaszul írói hiúságomra apellált, amikor felajánlotta, hogy szeretné elolvasni verseimet, mert biztos talál köztük olyat, amit szívesen lefordít majd, és azok, remek kapcsolatairól, megjelenhetnének a legjobb magyar eszperantó folyóiratban, mi több, mivel világnyelvről van szó, akár bárhol a világon, illetve, voltaképp, nem is fontos máshol megjelenem, elvégre a magyar lapban is elolvashatják verseimet a világ eszperantistái. Janó nem a levegőbe beszélt, mert ekkorra már háta mögött volt a nagy mű, lefordította eszperantóra az Egre csillagokat. A fordítás lett volna a mézesmadzag, mert Janó csöppet sem titkolta, hogy ha nem is „cserébe”, de jól esne neki, ha fogékonyságot mutatnék a nyelv iránt. Kiváló agitátorként szinte naponta elővette ezt a lemezt, még csak nem is túl erőszakosan, inkább barátira véve a hangnemet, csak mondta és mondta, hogy ha meg akarom csinálni a szerencsém, most vágjak bele a nyelvtanulásba, míg fiatal vagyok és fog az agyam.

A második szobában három kolléganővel ültem együtt. Szemben velem, összetolt íróasztalunk túloldalán Juci, egy természetes negyvenes. Régóta itt dolgozott már. Volt egy férje, egy fia, szeretett enni és cigizni, hangosan beszélt és nyertve röhögött. Ezért nem bántam, hogy alig tartózkodott a szobában, mert hol Borosnéhoz osont be, és sutyorogtak hosszan, hol a lépcsőház másik oldalán lévő Műszaki Könyvtárban töltötte az idejét, ahol további két hölgy, Mari és Bea tevékenykedett, és ők többnyire így hármásban lendítették előre a Vagongyár lomha kerekét.

Anita maradt hátra, aki alig pár hónappal előttem lépett be, és nagyon igyekezett, hogy Feri kegyeit elnyerje. Anita azelőtt óras volt, és diákkora óta valamelyik óras kátéesz üzletében csapta agyon az időt. Am egy nap megszállta az ihlet, és a fejébe vette, hogy megtanul angolul. Szorgos nagylányként el is jutott odáig, hogy megszerezte a kö-

zépfoku nyelvvizsgát a Rigó utcában, amit oly becsben tartott, hogy bizonyítványát bekereteztette és kifüggesztette otthon a falra. Csak arra nem figyelt, hogy egyenesen rátűzött a nap, és mire Anita észbe kapott, szinte teljesen fehérre szíta a nyomtatott dokumentum írógéppel kitöltött érdemjegyeit, a pecsétet és az elnök cirkalmas aláírását.

Ettől függetlenül neki is akadt egy jóakarója, aki elintézte, hogy odahagyva az órásműhely percegését, áttegye székhelyét Borosné birodalmába. Anita kedves csevegőnek bizonyult, egy-kettőre tisztában voltam összes családtagja viselt dolgaival, ismertem a férje kedvenc eledeleit, amiket a munkaidő leteltével Anita lelkesen főzött a számára, majd fogyasztottak el az esti tévéfilm előtt vagy alatt. Még azt is megtudtam, hogy a jobb hóna alatt egy málna alakú és nagyságú anyajegy bújik, amit olyan erősen vizionáltam, hogy tizennyolc éves vágyképzelseim sorából Anitát azonnal töröltem.

A harmadik íróasztal azonban üres volt augusztus elején, mert aki ott dolgozott, szabadságon volt. Szabadságon, vagyis testileg távol, de ez a bizonyos Ágneskó a messzeségből is sugárzott, mert a többiek, akik hosszabb-rövidebb idő óta ismerték, képtelenek voltak igézni szellemétől szabadulni. Ágneskó felemlegetésében Janó járt elől, napjában többször is felhozta, Na, Ágneskó most mit csinálhat?, vagy egyik-másik téma kitérgetése közepette, ami jórészt az ő kiselőadásából állt, hirtelen félbe szakította saját magát, csak hogy megjegyezze, Ágneskó ez ellen nagyon kiabálna..., vagy Ha ezt Ágneskó hallaná, kapnék...!

Anitát próbáltam vallatni, miféle szerzet Ágneskó, de vagy nem volt véleménye róla, vagy nem merte elmondani, inkább hímezett-hámozott, hogy várjam csak ki, majd meglátom.

Ágneskó ennek folytán abban a két hétben, amíg még távol volt, szinte mitikus lényé nőtte ki magát a képzeletemben. Bár vártam, hogy megismerhessem, ezzel együtt motoszkált bennem némi bizonytalanság, vajon jó lesz-e, ha a már valamelyest kialakult vagongyári miliőt, kis komfortzónámat teljesen felborítja ez az Ágneskó, akinek augusztus 15-ével bizonyosan lejár a szabadsága, és betoppan, hogy elfoglalja az őt megillető harmadik íróasztalt.

Hétfőn minden kolléga úgy állított be, hogy Ma jön Ágneskó!, és érezhető izgalommal várták a nagy eseményt.

Ami be is következett.

A Rába Magyar Vagon- és Gépgyár szirénája, ami a hat órakor kezdődő reggeli műszakot jelzi, épp felvissított, amikor kivágódott az ajtó, és bezuhant rajta egy vékony, tépett hajú nő, kezében cigarettával, és csak annyit mondott, Baszkikáim, nem rögvest elkések az első napon, egyem a szíveteget, de jó látni megint azt az ocsmányi pófázmányotokat?!

Ahogy sejteni lehetett, ettől a pillanattól új világ kezdődött a Műszaki Tájékoztató Osztályon töltött életemben, és még utána nagyon sokáig.

Ágneskó mániákusan kereső lény volt, szemben velem, aki inkább várakozó. Ő mindig valamiféle izzásban leledzett, korai, marxista-lukácsista periódusán kezdve egészen, teszem azt, a jehovistáig – noha nem lett belőle Jehova tanúja, egyszerűen érdekelte, hogy mit hirdetnek, hátha esetleg talál a tanokban valami számára is érvényeset.

Hamar nyilvánvalóvá vált, hogy Ágneskót teljesen felvillanyozta, hogy a vagongyári irodában megjelent egy ifjú költő. Rögtön megérezte bennem a menekülési útvonalat, legyen ez bármekkora képzavar is; vagyis azt, hogy a közvetlen közelébe került valaki, aki képes olyasmit nyújtani, ami nem a gyár, nem a reggeli felkelés, és utána lehetetlen szövegek gépelése a Robotronon.

Ha Janóról kijelenthető, hogy szimpatizált velem és szeretett volna a szárnyai alá venni, Ágneskó esetében annyi történt, de egy villanás alatt, hogy a legtökéletesebb értelemben véve barátok lettünk. Majdnem úgy, mint Molter kollégámmal Pannonhalmán, és annak ellenére magától értetődőbben, hogy ott, négy évvel korábban a nap huszonnégy órájában egy fedél alatt voltunk, míg a Vagongyárban mégis csak lejárt a munkaidő a két órát jelző dudaszóval.

Csakhogy hamarosan épp ez a Vagongyáron kívüli idő lett a fontosabb, ami számomra azt jelentette, hogy olyan típusú felnőtt életet kezdtem élni, amit korábban soha. Nem arról volt szó, hogy apámék ismerősei, barátai, a különböző nénik és bácsik kissé leereszkedően magukhoz emeltek, és akár a tegezést is felajánlották; nem valahai cimborákkal vettem fel újból a fonalat, és mivel valamennyien felnőtünk, „nagykorúvá váltunk”, hát most felnőttként vittük tovább azt, amit tovább lehetett vinni a csengőfociból és a bújócskázásból; és nem a vagongyári felnőtté válás része volt ez, ami voltaképp feladat volt, az iskola folytatása, ráadásul, előre eltervezett módon

csupán ideiglenesen, vagyis a Vagongyár és a Műszaki Tájékoztatói Osztály ügy volt, hogy voltaképp nem is létezett.

Holott egyelőre Ágneskő és az én életemet illetően szinte csak ez létezett, legalábbis olyan erővel határozta meg a napok folyását, mint más semmi.

Mégis olyan egy-kettőre alakítottunk ki egyfajta szimbiózist, hogy mivel a munkahelyen közös helyiségben ücsörögtünk, majd azt követően szintén, hogy mondhatni, sülve-főve együtt voltunk. Mindezt úgy, hogy a vonzalomnak nem volt semmiféle erotikus vagy szerelmi aurája. Ágneskő egy Tibi nevű mérnökkel alkotott párost, de nem laktak együtt. A kapcsolatuk, mint az hamar nyilvánvalóvá lett még a számomra is, afféle jobb híján... nem is tudom, szerelemnek lehet-e nevezni, magányúzőként funkcionált.

Tibinek volt egy libafos-zöld színű Trabantja és nyilvánvalóan némi férfitereje.

Ágneskő teljesen természetesen beszélt arról, felnőtt embereknél a szex két-három naponta szükséges és kívánatos, úgyhogy ezt kipipálták. A Trabant pedig alkalmas volt arra, hogy a hétvégéken ne csak a Vagongyárat, hanem az azt magában foglaló, és vele majdnem egyenértékű Győrt is maguk mögött hagyhassák egy kis kirándulás erejéig.

Ágneskő örvendezve fedezett fel magának Tibi mellett, és én is örvendeztem neki. Egyben annak is, hogy a részéről sem érkezett semmiféle jele annak, hogy testileg is vonzódna a nála tizenkét évvel ifjabb, „hamvas” költőcskéhez, hiába, hogy én amúgy szinte bárki nőnemű egyeddel el tudtam volna képzelni a szexet, már amit szexnek gondoltam. Ágneskő szinte mindenben távol állt nőideálmától, ha ugyan lehet ilyenről beszélni. Am mivel egy pillanatig sem az volt a cél, hogy egymáséi legyünk, ezt teljesen ki tudtam kapcsolni, és amúgy hihetetlenül intenzív szellemisége, humora és jól eső rám utaltsága mindent vitt.

Az első perctől fogva írókat, költőket ajánlottunk egymásnak, sőt, mivel kettőkor véget ért a munkaidő, a délután háromkor, négykor vetített művészfilmekre is el tudtunk menni, legelőször Jeles András Angyali üdvözlétére, amikre vagy hozta magával a tempót felvenni akaró Tibit, vagy nem, és utána egy kis borocska mellett szétboncoltuk a látottakat.

„Karcsi ecsém” lett belőlem egy-kettőre, és Ágneskő sokszor olyan leplezetlenül dicsérte ifjonti bölcsességemet, hogy szavai és főképp elkerekedő tekintete ellenére el kellett töprengjek, hogy szabad-e hinnem neki minden pillanatban.

De alapvetően hittem, már csak azért is, mert a viszonylag nagy különbség ellenére hihetetlen módon egyezett a véleményünk a legtöbb dologról. A legfontosabb, hogy az emberekről. A munkahelyi figurákat, akiket Ágneskő már két éve ismert, és nagyon is megvolt róluk a véleménye, amit nemigen rejtett véka alá, ugyanúgy láttuk. A „szerencsétlen” Borosnét, a meghunyászkodó, de belül forrongó Ferit, a nagyszájú, kissé törtető, de alapvetően nem rosszindulatú Janót és többieket. Ágneskő néha, egy-egy kijelentésem után szinte felkiáltott, Karcsi ecsém, honnan a picسابól szorult beléd pisis létedre ilyen éleslátás? Csak nem a szent hegy tette ezt veled, mert ha igen, akkor mindjárt bevonulok bencés apácának!

Ágneskő nem válogatott a szavak között, mondta, ahogy lelkiállapota diktálta, és nekem ez nagyon jól esett. Elvégre ez a fajta „csúnya beszéd” már nem a melós trágárság volt, sem a nagyfiúk vagánykodása, akik baszdmegelessel akarták felnőtesen lökni a dumát, hanem egy Walter Benjamin kijegyzetelő és Tandori Dezső korai verseit izlelgető harmincéves emberé, aki korántsem volt tökéletes, ám nagyon önmaga, mentes mindenfajta máztól és magamutogatástól.

Ami nekem legalább annyira imponált, mint amennyire ő szenvedett tőle esetenként. Ráadásul felbukkantak olyan közös ügyek, mint a papíráruk, tollak, ceruzák, radírok iránti megmagyarázhatatlan vonzódás. Ágneskő még írt ceruzával, én rég nem, mégis szinte sosem álltam meg, hogy az írószerületbe be ne menjek, és végig ne tapogassam a kínálatot, meg-megszagolva a hegyezett vagy hegyezetlen ceruzákat, a Kohi-Noorokat, a Caran d’Ache-okat, a Faber-Castelleket, amik ezekben az években, méregdrága pénzen, már kaphatóak voltak. Ágneskóval, ha már mindenképp kéjről kell szólni, a papírboltokban kéjelegtünk. Hosszas nézelődés, tollkattogtatás, simogatás és szimatolás után végül vettünk egy lila cerkát, finoman kötött noteszt, vagy merített papírkollekciót, amiről, legalábbis én, nem tudtam még, mire fogom használni, kinek írok rajta levelet, rajzolok-e rá valamit, de adott valamiféle biztonságérzetet a kéj- és bírvágy mellé, hogy most már nem lehet nagy baj, ha ez megvan.

Megvanási tünet, viccelhetném el, holott pontosan erről volt szó.

Ki-milyenségünk a kalandozások során derült ki leginkább, és szövetségünket a világ apróságaira való közös rácsodálkozás vagy harsány (ki)kacagás tette egyre tökéletesebbé. Első kiruccanásunk természetesen Pannónhalmára vezetett, mert még Ágneskóban is élt a kukkolási vágy, és általam a szimpla turistalétből át lehetett lépni bennfentessé.

Ágneskót és Tibit végigkalauzoltam a kolostorrészen, aztán a gimnáziumon és kollégiumon, és még azt is nagyvonalúan elintéztam, hogy kapjunk három adag menzai ebédet. Letelepedtünk a hosszú, gyalult asztalokhoz, és mint néhány hónappal korábban, ugyanabban a csörömpölős zizegésben, ami még elhalványodni sem tudott bennem, bekanalaztuk a levest és elrágcsáltuk a második fogást.

A két vendégnek minden új és különleges volt, és azáltal, hogy ott voltam én, aki „mindent” tudott, kérdeztek és kérdeztek, én pedig, a mindentudó, úgy válaszoltam sokszor együgyű és botor felvetéseikre, mint egy jó szándékú istenség, aki most megajándékozza híveit a tudás e néhány morzsájával.

Az őszből télbe csavarodásnak legizgalmasabb hétvégeje lett a pozsonyi út.

Már csak azért is, mert erre az alkalomra Szegedről eljött Lang Márta, Ágneskó testi-lelki barátnője, akiről már sokat hallottam. Csak úgy emlegette, hogy „a Lang”, és úgy beszélt róla, mint egy hozzá hasonló, lökött csajról, akitől ugyan mostani állás szerint kissé elsodorta az élet, de ők ketten ugyanazok, akik voltak, Ágneskó és a Lang, és voltaképpen a világ ettől elviselhető még úgy-ahogy.

Kíváncsi voltam Langra, és persze birizgálni kezdett valamiféle butuska és megmosolyogni való kívánás az ismeretlenül is ismerős Lang irányába, akiről tudhattam, hogy szintén nincs férjénél, és ugyan van neki egy, Ágneskó szerint linkóci, a Langhoz teljesen méltatlan pasija (Ágneskó mindig faszit mondott ilyenkor), akivel néha elintézik a szexet, de ennyi.

És egy novemberi péntek délután megjött Lang. Vele kapcsolatban is, részben, nyilván Ágneskó révén, rögtön azt éreztem, régi jó barátok vagyunk. Ami beleillik a sorba, mert előzetes vágyképpemmel szemben Lang sem volt olyan, amilyen nőre fájta a fogam. Kissé tenyeres-talpas, nagydarab, kerek arcú, szemüveges csaj, de ezzel együtt vibrált, szintén sokat dumált és nagyokat nyerített.

És nagyjából ez lett a pozsonyi túra legfőbb jellemzője. Ágneskóval és Langgal bolondériázva vitattuk a világ helyzetét, Tibi vezetett, és miután rengeteget bolyongtunk a korai sötétben egy lakótelep közepén álló kollégium keresésében, miután szállásunkra akadtunk egy felvidéki srác által a rendelkezésünkre bocsátott szobában, a felbontott vörösborok arányában a hangulat az eget ostromolta. Másnap a komisz, őszi idő egyre-másra különböző kavárnákba és restaurációkba úzott bennünket, ahol már kora délelőtt sörökkel folytattuk ott, ahol este, az ájulatos szélén abbahagytuk.

Megint azt élveztem a leginkább, hogy itt vagyok három nagyon felnőtt társaságban, ráadásul közülük kettő nő, és úgy csicscentünk be nem is kicsit, hogy közben kitérjünk az életet a mindennapi nyűgöktől egészen Faludy György szonettjeiig és Trianon fájdalmaig. Már nem osztálytársakkal sörözöm a Matróz kocsmában, csak azért, mert vedelni kell; és nem polgári ebédnél csevegek illedelmesen szüleim ismerőseivel, hanem lassan úgy tűnik, hogy a saját életemet élem, még előttem sem teljesen világos módon, ám annak világos pillanatát élvezve, ráadásul nem ajándékként fogva fel, hanem természetes járandóságként.

Lang Márta és köztem semmi sem történt, ugyan mi is történhetett volna egy négyes koleszszobában, ahol mindenki bódultan zuhant a párnájára valamikor hajnalban. De épp elég volt, hogy Ágneskóval apróra kitérjelték Lang pasijának (faszójának) ügyét, a szellemi tunyaságától a testszagán át a farka méretéig, ami, hihettem volna, nem csak engem, de tán Tibit is zavarba hozza, ám Tibi addigra csak lükén vigyorgott. Nekem pedig úgy magyarázták a lányok a dolgok állását, mint egy ezeréves cimborának, Könyörgők, Karcsi ecsém, nehogy már bárki is azt higgye, hogy nekem tesz szívességet, hogy kegyeskedik belém tolni a retkes farkát...!

Pozsonyban sokat haladt előre a nagybetűsben zajló iskoláztatásom.

Ahogy én lassacskán megmelegedtem a Vagonyárban, és mindenki elégedettségére gyorsan és érthető mondatok formájában szállítottam a fordításokat, Ágneskónak úgy kezdett eleget lenni mindenből.

Egy helyütt sosem bírta sokáig, és épp azért, mert egyetemi éveim után már végighaknizta az országot, megszokta, hogy ez a sorsa, és rendes vándormadárként mennie kell tovább. Mindebben volt egy adag

nyughatatlanság, még mindig fűtötte valamiféle vágy, hogy értelmeset, kis túlzással „nagyot” hozzon létre, noha, valószínűleg nem tudta volna pontosan megmondani, mit is. Nyilván szívesebben fordított volna gépkönyvek helyett olasz vagy orosz regényeket, de lehet, mégsem mert volna belevágni, nehogy a nagy álom a kudarc bélyegével hulljon a süllyesztőbe.

Az új állás egy fordítói munkaközösség volt, amit régi, részben a Műszaki Tájékoztatási Osztályon korábban dolgozó ismerősök hoztak létre. Egy apa és fia, akiket Ágneskó csak Vén Gecinek és Sunyi Dögnek hívott, vagyis ebből a szempontból nem sok jóval kecsegtetett, de mindenképp megvolt az az előnye, hogy nem kellett reggel ötkor felkelnie és bemennie sehová, mert a megkapott szövegekkel otthon dolgozhatott.

Ha tartottam tőle, hogy a munkatársi viszonyunk megszűnése miatt Ágneskóval eltávolodunk egymástól, egy másik változás ennek épp az ellenkezőjét hozta. Még a Vagongyárban ismerkedett meg Vincenzóval, egy olasz szerelővel, aki azért jött, hogy valamiféle új olasz gépek munkarendbe állításánál segédkezzen, és Ágneskó tolmácsolt neki. Fájóan szép szerelem lett belőle, legalábbis Ágneskó részéről mindenképp. Tibi egy-kettőre kikerült a képből, amit tán már ő sem bánt, a békés, kispolgári jövőképebe valószínűleg nem illett bele Ágneskó, de az is sejthető, hogy ettől a jövőtől ő maga is rettegett, ezért amíg lehetett, csimpaszkodott Ágneskóba.

Vincenzóval azonban már merőben más volt a helyzet. Mindössze egyszer találkoztam ezzel a negyven körüli, tagbaszakadt, kissé mogorvának tűnő milánóival, aki természetesen nő volt, gyerekekkel, és a maga módján becsülettel megmondta Ágneskónak, hogy arról ne álmodozzon, hogy majd elválik és feleségül veszi.

Tibi megszűntével én lettem a lelki támasz, néhány távoli barátnőt, mint Lang, leszámítva, ekképpen nevelődésem tovább folyt. Főképp az bomlott ki szemem előtt, minden mozi-mázt mellőzve, hogy mennyire bonyolult és végtelen rétegzettségű az emberi lélek – avagy a szív. Vincenzóról, ránézésre, soha nem mondtam volna, hogy Ágneskóhoz bármikor is köze lehet a tolmácsoláson kívül. Illetve, fordítva, Ágneskóról nem tudtam volna elképzelni, hogy egy mackós szerelőbe habarodjon úgy bele, hogy aztán az utóhatásait hónapokon át nyögje, de szó szerint. Kit, mit keresett, vélt megtalálni ebben a férfiban, és ki és mit siratott aztán olyannyira magába gubózva, hogy néhány közös ismerőssel együtt már-már féltetni kezdtük, nehogy teljesen eleméssze magát. Akkor már a maszek fordítóirodának dolgozott, ahol jól ismerték és ezért a helyzet súlyának megfelelően kezelték a szerelmi fél-tragédiát, amit igazából sehogyan sem lehetett kezelni; egyet lehetett tenni, várni.

Néhányszor találkoztam Ágneskóval, aki tényleg alig emlékeztetett korábbi önmagára, csak nézett valahová messze, tán Milánóba, szívta a cigarettát, és a szemét néha előntötte a könny. Nem voltam semennyire sem gyakorlott efféle helyzetek kezelésében, úgyhogy a magam módján, mint ami minden bajra jó, némi vicceskedéssel és saját kreálmányú bölcsességgel kívántam oldani a helyzetet, de ezekre Ágneskó most épp csak elhúzta a száját, ivott az előtte álló pohárból, és kissé remegő hangon csak annyit mondott, hogy Édes Karcsikám, ide a te végtelen nagy eszed és szíved sem elég...

アノキ